

Bydgoszcz, 9 września 2019 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.13.2019.IN.BM

**Pani
Anna Skopińska
p.o. Kierownika
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Wagańcu**

Szanowna Pani Kierownik,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507), zwanej w dalszej treści „ustawą” oraz § 17 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 6, 12, 13, 14, 17 czerwca 2019 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę problemową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wagańcu, zwanym w dalszej treści pisma „GOPS”, „Ośrodkiem” lub jednostką kontrolowaną.

Zakres kontroli obejmował organizację jednostki, strukturę zatrudnienia i kwalifikacje kadry, udzielanie schronienia osobom tego pozbawionym, kierowanie do domu pomocy społecznej z uwzględnieniem pomocy w formie usług opiekuńczych, świadczenie pracy socjalnej z uwzględnieniem kontraktów socjalnych, a także organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r.

Szczegółowe wyniki z kontroli zostały zawarte w protokole podpisanym przez p.o. kierownika jednostki kontrolowanej w dniu 07 sierpnia 2019 r., do treści którego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż GOPS utworzony na podstawie uchwały nr I-5/91 Rady Gminy w Wagańcu z dnia 21 maja 1991 r. posiadał wymagane prawem uregulowania wewnętrzne, niezbędne do funkcjonowania jednostki. Statut Ośrodka przyjęty uchwałą nr XXXVIII/232/14 Rady Gminy Waganiec w dniu 25 czerwca 2014 r. był dwukrotnie zmieniany: uchwałą nr XII/108/2016 Rady Gminy Waganiec z dnia 29 kwietnia 2016 r. oraz uchwałą nr XIX/154/2016 Rady Gminy Waganiec z dnia 29 grudnia 2016 r. Powyższe uchwały straciły moc obowiązującą z dniem 19 czerwca 2018 r., w związku z przyjęciem przez Radę Gminy Waganiec aktualnego Statutu GOPS uchwałą nr XXXIV/295/2018 z dnia 19 czerwca 2018 r., która weszła w życie z dniem podjęcia i podlegała podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty, a także

poprzez zamieszczenie jej treści na stronie internetowej gminy Waganiec. W statucie określono, iż w zakresie pomocy społecznej Ośrodek realizuje zadania własne i zlecone Gminy Waganiec oraz zadania własne i zlecone z zakresu administracji rządowej, co jest niezgodne z art. 18 ustawy.

W trakcie kontroli ustalono, iż w GOPS w okresie kontrolowanym obowiązywały:

- do 01.07.2018 r. regulamin organizacyjny wprowadzony przez p.o. Kierownika GOPS zarządzeniem nr 6/2015 z dnia 30 listopada 2015 r.,
- od 02.07.2019 r. regulamin organizacyjny wprowadzony przez p.o. Kierownika GOPS zarządzeniem nr 4.2018 z dnia 02 lipca 2018 r., do treści których nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostka posiadała zatwierdzoną przez archiwum państwowe, prawidłowo opracowaną instrukcję kancelaryjną, jednolity rzeczowy wykaz akt oraz instrukcję o organizacji i zakresie działania składnicy akt.

Kontrola wykazała, iż p. Elżbieta Rolirad, zatrudniona na stanowisku p.o. kierownika GOPS nie spełniała wymogów kwalifikacyjnych dla osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, wynikających z art. 122 ust. 1 ustawy tj. nie posiadała specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Wójt Gminy na podstawie przepisów ustawy (art. 110 ust. 7) udzielił p.o. Kierownikowi GOPS upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Zgodnie z przepisem art. 110 ust. 8 ustawy, przedmiotowe upoważnienie może być udzielone przez wójta innej osobie, na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej. Kontrola wykazała, iż p.o. Kierownika GOPS skorzystał z powyższego uprawnienia ustawowego, gwarantującego zapewnienie ciągłości pracy w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych nieobecności kierownika GOPS. Do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej w GOPS w Wagańcu upoważniona została p. Anna Skopińska – zarządzeniem nr 23/2017 Wójta Gminy Waganiec z dnia 09.03.2017 r.

Według zaświadczenia Urzędu Gminy w Wagańcu na dzień 31 grudnia 2018 r., zameldowanych na pobyt stały i czasowy było łącznie 4.575 mieszkańców. Ustawa w treści art. 110 ust. 11 określa, iż „*Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących*” Kontrola wykazała, iż w okresie kontrolowanym pracą socjalną w środowisku wykonywało 3 pracowników socjalnych, uprawnionych do przeprowadzania wywiadów środowiskowych, otrzymujących dodatki ustawowe w trybie art. 121 ust. 3a ustawy. Jednakże jeden pracownik socjalny przebywał od dnia 05 lipca 2018 r. na zwolnieniu lekarskim, a od dnia 27 stycznia 2019 r. na urlopie macierzyńskim. W GOPS zostały podjęte działania w celu spełnienia norm ustawowych wynikających z art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej. P.o. Kierownika GOPS wyjaśnił, iż od lipca 2019 r. będzie zatrudniony pracownik socjalny na następstwo.

Kontrolujący nie wniesli zastrzeżeń, co do zasadności przydzielenia dodatków ustawowych oraz wysokości składanych zapotrzebowań na środki rezerwy celowej na powyższy cel. Ustalono, iż dodatki ustawowe „250 zł” w okresie kontrolowanym

finansowane były zarówno z rezerwy celowej, jak i zadań własnych gminy. Pracownicy, świadczący pracę w środowiskach dysponowali wymaganymi, ważnymi legitymacjami. Ponadto w toku czynności kontrolnych ustalono, iż p.o. Kierownik GOPS zarządzeniem nr 2.2017 z dnia 25.01.2017 r. określił podział terenu działania GOPS na rejony socjalne.

W obszarze kwalifikacji kadry jednostki kontrolowanej kontrolę przeprowadzono na podstawie dokumentacji osobowej pracowników socjalnych zatrudnionych w GOPS. Ustalono, iż kwalifikacje pracowników socjalnych były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, wynikającymi z ustawy.

Analiza akt pod względem realizacji zobowiązania wynikającego z art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy wykazała, iż wszyscy pracownicy socjalni podnosili swoje kwalifikacje zawodowe-uczestniczyli w szkoleniach merytorycznych, dwoje z nich ukończyło II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny w zakresie specjalności „Praca socjalna z osobami uzależnionymi.”

W kwestiach organizacji pracy pracowników socjalnych zgodnie z ustnym wyjaśnieniem p.o. Kierownika GOPS, pracownicy socjalni w teren działania docierały samochodami osobowymi. Miały podpisane umowy na używanie prywatnych samochodów do celów służbowych, z limitem kilometrów do 100 w m-cu, który został zwiększony aneksem do umowy do 150 km. Pracownik socjalny p. xx na swój wniosek dojeżdżała w teren rowerem służbowym.

Kolejnym obszarem badanym było udzielanie schronienia osobom tego pozbawionym, co zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Kontrola wykazała, iż na terenie gminy Waganiec nie funkcjonuje żadna placówka, która zapewniałaby tymczasowe schronienie osobom bezdomnym. W okresie objętym kontrolą, gmina realizowała przedmiotowe zadanie na podstawie umowy zawartej w dniu 17 marca 2016 r. przez p.o. Kierownika GOPS w Wagańcu z Caritas Diecezji Włocławskiej reprezentowanym przez Ks. Marka Sobocińskiego – Dyrektora, na czas nieokreślony na świadczenie usługi – „udzielanie schronienia bezdomnym mieszkańcom Gminy Waganiec w Schronisku przy ul. Prymasa Karnkowskiego 7 i Płocka 2 we Włocławku prowadzonym przez Zleceniobiorcę”. W umowie zapisano, iż „Zleceniobiorca zapewnia, że obiekt spełnia niezbędne warunki do funkcjonowania tego typu placówki”.

W trakcie kontroli ustalono, iż Ośrodek nie zachował ustawowego terminu zgłoszenia Wojewodzie danych do rejestru miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia, zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 8 lutego 2018 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. poz. 700). Wniosek o wpis do rejestru został złożony do wojewody w dniu 31 grudnia 2018 r.

Na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy Rada Gminy Waganiec podjęła uchwałę nr XVIII/136/2016 z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie *ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, niebędących jednostkami organizacyjnymi Gminy Waganiec, realizującymi zadania własne o charakterze obowiązkowym, w których udzielane są osobom pozbawionym schronienia, w tym osobom bezdomnym, dla których gmina Waganiec jest ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały, świadczenia w formie schronienia, posiłku oraz ubrania*. Biorąc jednak pod uwagę zapis art. 97 ust. 1 ustawy, który stanowi, iż opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług, należy stwierdzić że Rada nie została upoważniona do określenia wysokości opłaty za usługi

świadczone przez ośrodki wsparcia, ale do uchwalenia pewnych wytycznych dla kierownika ośrodka pomocy społecznej. Kontrola wykazała, iż ww. uchwała nie realizuje upoważnienia ustawowego z art. 97 ust. 5 ustawy, gdyż zamiast zakreślić jedynie granice odpłatności (w sposób widełkowy) w uchwale określono w sposób „stały” wysokość opłaty, jak również nie zawarto w niej wysokości stawki dobowej, umożliwiającej wyliczenie kosztu pobytu osoby kierowanej do schroniska.

Na podstawie analizy akt stwierdzono, iż w okresie kontrolowanym, udzielono pomocy w formie schronienia dwóm osobom z terenu gminy Waganiec. Jednej osobie w schronisku dla bezdomnych w okresie 23.01.2018 r. do 28.02.2018 r., drugiej udzielono schronienia w formie pobytu w schronisku dla bezdomnych niepełnosprawnych we Włocławku wydając decyzję administracyjną w dniu 19.01.2018 r. na okres od 01.01.2018 r. do 30.06.2018 r. czyli klient przebywał w schronisku prawie 3 tygodnie przed wydaniem decyzji w tym zakresie. P.o. Kierownika GOPS w Wagańcu wyjaśnił iż powodem późniejszego wydania decyzji był fakt iż GOPS w Wagańcu otrzymał pełną dokumentację z MOPR we Włocławku w dniu 18.01.2018 r. Pracownik socjalny monitorował i ponaglał sprawę, ponieważ klient przebywał w schronisku już w 2017 r. jednakże bez wywiadu środowiskowego i wymaganych dokumentów nie można było wydać decyzji w powyższym zakresie. Następnie, kolejną decyzją tej samej osobie udzielono schronienia w formie pobytu w schronisku dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi w okresie od 01.07.2018 r. do 31.12.2018 r.

W dniu 17.06.2019 r. p.o. Kierownika GOPS złożył wyjaśnienia odnośnie klienta przebywającego w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi we Włocławku, iż podjął działania w kierunku umieszczenia klienta w schronisku z usługami opiekuńczymi, które spełniałoby standardy zgodne z Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. (...) Klient z dniem 01.07.2019 r. zostanie umieszczony w Caritas Brodnica w schronisku z usługami opiekuńczymi w Chełmży spełniającymi wymagane standardy. Przyznanie pomocy we wszystkich przypadkach poprzedzone było rodzinnym wywiadem środowiskowym oraz podpisaniem kontraktu socjalnego.

Przedmiotem kontroli było kierowanie osób do domów pomocy społecznej (zwanych dalej dps) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy, co zgodnie z art.17 ust. 1 pkt 16 ustawy należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Kontrola wykazała, iż w 2018 r. w DPS w Piotrkowie Kujawskim przebywała 1 osoba, która została umieszczona w 2016 r. Na ten cel GOPS wydatkował kwotę 34.146 zł przyznając 12 świadczeń. Skontrolowano akta osoby przebywającej w DPS pod kątem terminów przeprowadzania wywiadów aktualizacyjnych, wydawania decyzji zmieniających odpłatność za pobyt w placówce oraz prawidłowości przekazywania przez gminę opłaty za pobyt mieszkańca. Poddane kontroli dokumenty były kompletne, zawierały wszystkie wymagane przepisami prawa dokumenty, stanowiące podstawę skierowania do dps. Ustalono, iż aktualizacja wywiadów kontrolnych była przeprowadzana zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy. GOPS ustalając nową odpłatność za pobyt w dps, po rozpatrzeniu sprawy z urzędu zmieniał w części decyzję pierwotną orzekającą o wysokości odpłatności, wskazując wszystkie decyzje zmieniające, orzekające o wysokości odpłatności i wydawał w danym miesiącu nową decyzję, ustalającą odpłatność od 1 dnia miesiąca. Kontrolujący wnieśli zastrzeżenia do treści dwóch decyzji ustalających nową odpłatność za pobyt w dps, gdyż zbędnie w orzeczeniach tych decyzji ustalających opłatę za dps umieszczano zapisy dotyczące zmiany odpłatności gminy za pobyt w dps.

Informacje takie dla wiadomości strony powinny znaleźć się w uzasadnieniu decyzji. Ustalono, iż GOPS w Wagańcu dokonywał miesięcznych opłat za pobyt mieszkańca w dps, zgodnie z wydanymi decyzjami administracyjnymi. W badanym okresie nie wydano decyzji odmownych a także decyzji kierującej do dps z urzędu.

Analizując zagadnienie, dotyczące usług opiekuńczych ustalono, iż w okresie objętym kontrolą GOPS realizował pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w oparciu o uchwałę nr XVIII/135/20106 Rady Gminy Waganiec z dnia 23 listopada 2016 r. w *sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności w Gminie Waganiec za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od tych opłat, a także trybu ich pobierania.*

Powyższa uchwała zawierała zasady przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, określała koszt jednej godziny usług opiekuńczych, wskazywała miejsce i termin dokonania odpłatności za wykonane usługi. Ustalała zasady odpłatności oraz zasady zwolnienia z odpłatności, zawierała zapis zgodny z art. 50 ust 6 ustawy o wyłączeniu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tabela odpłatności za usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze została prawidłowo skonstruowana. Uchwała powyższa była w kolejnych latach zmieniana w zakresie kosztu jednej godziny usług opiekuńczych, obowiązującej w danym roku.

Pomocą w formie usług opiekuńczych w 2018 r. objęto 2 osoby, niepełnosprawne, przewlekłe chore, w podeszłym wieku. Nie wydano decyzji odmownych w powyższym zakresie jak również nie zostały złożone odwołania od wydanych decyzji przyznających i zmieniających usługi opiekuńcze z zadań własnych gminy. Przyznana pomoc w formie usług znajdowała uzasadnienie w zgromadzonej przez GOPS dokumentacji. Zarówno, przeprowadzane rodzinne wywiady środowiskowe (część I), jak i wywiady aktualizacyjne (część IV), przeprowadzane przez pracowników socjalnych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, zawierały wnikliwe rozeznanie sytuacji bytowej, rodzinnej, mieszkaniowej i zdrowotnej osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych.

Kontrola wykazała, iż decyzje w sprawach świadczeń w formie usług opiekuńczych zawierały elementy składowe wymagane przepisem art. 107 § 1 k.p.a. tj.: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, dotyczące trybu odwołania oraz prawa do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania a także podpis osoby upoważnionej do wydawania decyzji. We wszystkich decyzjach zmieniających prawidłowo zastosowano art. 106 ust. 5 ustawy oraz wymagane uzasadnienie prawne. W podstawach prawnych skontrolowanych decyzji administracyjnych prawidłowo umieszczony był art. 108 k.p.a., co zostało wyjaśnione w uzasadnieniu. Decyzje doręczane były adresatom w sposób zgodny z zapisami k.p.a.

Decyzje administracyjne przyznające usługi zawierały czasokres przyznania świadczenia oraz liczbę godzin świadczonych usług poprzez przykładowy zapis: „, przyznać świadczenie z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych dla Pani (...) świadczonych w miejscu zamieszkania w okresie od dnia 02.01.2018 r. do dnia 30.06.2018 r. w wymiarze 5 dni w tygodniu, w dni robocze, tj. od poniedziałku do piątku - po 1 godzinie dziennie”. Osoby, którym przyznano usługi opiekuńcze nie ponosiły odpłatności za świadczone usługi,

były zwolnione z ponoszenia kosztów na wnioszek pracownika socjalnego. Decyzja zawierała zapis: „Odstąpić od żądania zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w terminie od dnia 02.01.2018 r. do 30.06.2018 r.” Uzasadnienie decyzji zawierało szczegółowy opis uzasadniający odstąpienie od ponoszenia odpłatności w oparciu o zapis uchwały w sprawie usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze w okresie kontrolowanym świadczone były przez 2 opiekunki, jedna z nich zatrudniona na umowę o pracę, druga na umowę zlecenie, która to umowa uległa rozwiązaniu na mocy porozumienia stron, a następnie w porozumieniu z Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, została podpisana umowa na odbycie stażu opiekunki w ośrodku pomocy społecznej. Opiekunki posiadały kwalifikacje niezbędne do świadczenia powyższych usług - ukończyły kursy kwalifikujące do pracy z osobami chorymi, starszymi, niepełnosprawnymi. Zespół inspektorów w trakcie czynności kontrolnych dokonał sprawdzenia kart pracy opiekunek. Kontrolki czasu pracy zawierały m.in. imię i nazwisko klienta, adres zamieszkania, datę i godzinę świadczenia usługi oraz podpis osoby, u której świadczone były usługi. Stwierdzono, iż we wszystkich analizowanych przypadkach liczba godzin faktycznie wykonywanych usług zawarta w kartach pracy, była zgodna z zapisami zawartymi w wydanych klientom decyzjach administracyjnych. W przypadku nie świadczenia usług na odwrocie karty kontrolnej widniał zapis uzasadniający ich nie świadczenie np.: „Pan J. R. w terminie od dnia 10.01.2018 r. do 19.01.2018 r. przebywał w szpitalu”. Analiza dokumentacji wykazała, iż usługi opiekuńcze z wyjątkiem maja 2018 r. realizowane były w ustalonych dniach i ustalonej liczbie godzin, wskazanych w decyzjach administracyjnych. P.o. Kierownika GOPS w Wagańcu przyczynę nie świadczenia usług opiekuńczych w maju 2018 nr. uzasadnił w protokole nr 3 przyjęcia wyjaśnień z dnia 14.06.2019 r.

Kolejny obszar badany obejmował świadczenie pracy socjalnej z uwzględnieniem kontraktów socjalnych. Przeanalizowano podejmowane w 2018 r. działania w formie pracy socjalnej w 20 środowiskach losowo wybranych akt klientów. W przypadku osób i rodzin korzystających z pomocy, wszystkie działania podejmowane przez pracowników socjalnych zawierane były w rubryce „praca socjalna” w dziale druku wywiadu pod nazwą „Plan pomocy i działań na rzecz osoby lub rodziny” oraz w sporządzanych notatkach służbowych. Pracą socjalną zostały objęte rodziny wielodzietne, dysfunkcyjne, niepełne, dotknięte bezrobociem, uzależnione, osoby w podeszłym wieku, niepełnosprawne oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi. Działania o charakterze pracy socjalnej realizowane były rzetelnie i racjonalnie. Kontrola wykazała, iż pracownicy socjalni podejmowali szereg działań na rzecz klientów Ośrodka, mających na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku. W ramach pracy socjalnej udzielali poradnictwa, informacji oraz wskazówek dotyczących spraw rodzinnych, mieszkaniowych, zdrowotnych. Współpracowali w tym zakresie z różnymi instytucjami takimi jak np.: ZUS, PCPR, PUP itp.

Wyłącznie w formie pracy socjalnej w okresie kontrolowanym udzielono wsparcia 12 rodzinom, które nie korzystały oprócz pracy socjalnej z innych form pomocy. W GOPS prowadzono rejestr działań, który poddano kontroli. W ramach podejmowanych działań udzielano informacji, porad, pomagano rozwiązywać problemy rodzinne, kompletowano dokumentację do ZUS, ZOL.

Stosownie do zapisów art. 108 ustawy, praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Ma on na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu

problemów osoby lub rodziny, znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. Na podstawie sprawozdania MRPiPS-03 oraz informacji udzielonej przez p.o. Kierownika GOPS ustalono, iż jednostka nie realizowała w okresie kontrolowanym żadnego kontraktu socjalnego. Jak wynika z wyjaśnień p.o. kierownika GOPS w Wagańcu było to spowodowane prowadzeniem przez pracowników socjalnych dużego projektu socjalnego w 2017 r. i w tym czasie sporządzono 3 kontrakty socjalne.

W obszarze realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zwanych dalej „suo”, kontrolujący ustalili, iż sytuację osobistą, majątkową i dochodową określano na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b ustawy. Dokumentacja zawierała wnioski o udzielenie specjalistycznych usług opiekuńczych, w których wnioskodawcy nie precyzowali rodzaju usług ani też liczby godzin, wnioski opatrzone były datą wpływu oraz kolejną pozycją z dziennika korespondencyjnego.

Przyznana pomoc w formie suo znajdowała uzasadnienie w zgromadzonej przez GOPS dokumentacji. Przestrzegano terminu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Decyzje administracyjne przyznające suo wydane zostały w terminie określonym w art. 35 k.p.a., doręczone w sposób zgodny z zapisami k.p.a. Pracownicy socjalni dokonywali rozeznania w środowiskach pod kątem sytuacji bytowej, rodzinnej, mieszkaniowej i zdrowotnej. W wywiadach znajdowały się plany pomocy zatwierdzone przez p.o. kierownika GOPS, przestrzegano terminu, wynikającego z przepisu § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wnioski klientów zostały rozpatrzone zgodnie z ich żądaniem.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż w podstawach prawnych decyzji orzekających o przyznaniu suo, zawarto odpowiednie podstawy prawne, przywołano rozporządzenie w sprawie suo, podając konkretny paragraf określający rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych. Decyzje administracyjne przyznające suo określały liczbę godzin usług miesięcznie, realizacja decyzji przyznających suo nastąpiła przed ich uprawomocnieniem - w związku z czym prawidłowo nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w trybie art. 108 k.p.a., ponadto zastosowano wymagany art. 130 § 4 k.p.a. Decyzje zostały doręczone adresatom w sposób zgodny z zapisami k.p.a.

Kontrola wykazała, iż w wyniku zapytania ofertowego, umieszczonego w dniu 26.07.2018 r. na stronie BIP, dotyczącego składania ofert na świadczenie w 2018 r. suo dla osób z zaburzeniami psychicznymi wpłynęły 2 oferty, które uznano za spełniające warunki i wybrano do realizacji suo, zatem w badanym okresie suo realizowało łącznie 2 specjalistów, spełniających warunki określone w § 3 rozporządzenia w sprawie suo.

W okresie kontrolowanym p.o. Kierownika GOPS zawarł z wyłonionymi osobami 3 umowy zlecenia, które precyzyjnie określały przedmiot zlecenia, wskazywały odbiorcę oraz miesięczną liczbę godzin. Ponadto zawierały postanowienia istotne dla zlecającego w zakresie świadczenia określonej formy terapii, wprowadzały imienne karty pracy, potwierdzające wykonanie suo, mechanizm kontroli ze strony GOPS a także określały zasady wynagradzania zleceniobiorców. W okresie kontrolnym GOPS wydał 2 decyzje przyznające pomoc w formie suo. Na wniosek pracownika socjalnego klienci zostali zwolnieni z ponoszenia odpłatności zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie suo, co zostało szczegółowo opisane w uzasadnieniu decyzji.

GOPS wymagał faktycznego potwierdzenia realizowanych suo w środowiskach. Każdy klient posiadał odrębną kartę pracy na podstawie której następowało rozliczenie ewidencji godzin specjalistów i liczby przyznaných decyzją administracyjną godzin suo. Ustalono, że liczba godzin realizowana przez specjalistów była zgodna z godzinami przyznanymi decyzjami administracyjnymi. Pracownicy socjalni monitorowali środowiska, w których świadczone były suo , sporządzali na tę okoliczność protokoły. W okresie kontrolowanym nie wydano żadnej decyzji odmownej w zakresie suo, klienci nie złożyli odwołań, nie było również skarg dotyczących realizacji suo.

Stwierdzone nieprawidłowości, odnoszą się do badanych obszarów funkcjonowania i działalności Ośrodka. Wynikają one z niedostatecznego stosowania obowiązujących przepisów prawnych przy wykonywaniu zadań ustawowych. Istniejący stan rzeczy może skutkować nieprawidłowym funkcjonowaniem jednostki pod względem organizacyjnym oraz niewłaściwym wykonywaniem powierzonych zadań.

Na podstawie § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, wskazuje się p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu, jako osobę odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości oraz za podjęcie odpowiednich działań, w celu ich usunięcia.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, ocenia kontrolowany wycinek działalności **pozytywnie z nieprawidłowościami**¹.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, z uwzględnieniem § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Dostosować Statut Ośrodka do obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie,
Termin realizacji: 31 grudnia 2019 r.
2. Zatrudnić kierownika, spełniającego kwalifikacje dla osób kierujących jednostką organizacyjną pomocy społecznej, określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
Termin realizacji: 31 grudnia 2019 r.
3. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia, prowadzonym przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, zgłaszać w ustawowym terminie 14 dni od ich powstania,
Termin realizacji: na bieżąco
4. Dostosować treść uchwały Rady Gminy Waganiec w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych – do uwag w tym zakresie, zawartych w pkt 7.4 protokołu kontroli,
Termin realizacji: 31 grudnia 2019 r.

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017). Przez uchybienie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość, należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

5. Realizować pracę socjalną w oparciu o narzędzie, jakim jest kontrakt socjalny, dający możliwość oceny działań podejmowanych przez pracowników socjalnych, jak i klientów na rzecz rozwiązywania ich trudnych sytuacji, mających na celu usamodzielnienie oraz uniezależnienie od pomocy społecznej, w szczególności długotrwale korzystających z pomocy społecznej.

Termin realizacji: na bieżąco

W wyżej wymienionych kwestiach działalność GOPS wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka wykonywać będzie zadania statutowo - ustawowe w wymaganym wymiarze.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,
6. organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Otrzymują:

1. Adresat
ul. Dworcowa 7, 87-731 Waganiec
2. Pan Piotr Kosik
Wójt Gminy Waganiec
ul. Dworcowa 11, 87-731 Waganiec
3. A/a

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego
Józef Ramlau
Wicewojewoda